

disse Ord. Betydningen af, hvad der skete i 1901, kan aldrig blive ødelagt ved, hvad der senere er foregaaet. Det sociale Fremskridt, der skete ved, at den politiske Kamp om Forfatningsspørgsmaalet førtes til Ende i 1901, kan aldrig nogen Sinde fjernes ved, hvad der senere er passeret. Det var i Sandhed, hvad Hørup sagde, det Slægtleds Liv værd, og dog ikke et Aandedræt mere, end den var værd, denne Kamp, thi den maatte føres til Ende. Men at man konstaterer en vunden Sejr, betyder ikke, at man til alle Tider skal blive staaende paa det opnaaede Resultat. Mange af os mente, at det var fuldkommen rigtigt af de Mænd, der stod for Styret og prøvede denne Forfatnings Bærekraft, at de prøvede at gøre ud af Forfatningen af 1866, hvad der kunde gøres ud af den, naar den kom i Folketingsregeringens Haand. Men det varede ikke mange Aar. Jeg kan have Lov til at henvise til, at just i den Tale af mig, som den ærede Ordfører for Venstreflertallet, det ærede Medlem fra Esbjerg (Slebsager), anførte, henviste jeg udtrykkeligt til, at vi maatte søge videre Fremskridt. Der var allerede den Gang set tydelige Tegn til, at den Forfatning ikke lod sig bruge.

Grundloven af 1849, sagde den højtærede Konseilspræsident, vandt Folket i Samdrægtighed og Fred. Ja, er det nu ikke underligt, at den højtærede Konseilspræsident, naar han ser paa vor politiske Forfatnings Historie, kun fæster sig ved det Moment af Begejstring og Samdrægtighed, der viste sig, den Gang Juni-Grundloven vandtes, i det Øjeblik, den blev til. Men forud for denne Sejr, forud for denne store Samdrægtighed — som dog ikke var større, end at adskillig konservativ Magt maatte overvindes i sidste Øjeblik — var der jo gaaet en langvarig Kamp. Gennem en Række af Aar havde man arbejdet paa at føre Forfatningens Principper igennem. Darejste man ustandseligt Forslaget, da gik det ikke saaledes til, som den højtærede Konseilspræsident og hans Parti sige nu: Det er et Spørgsmaal, der ikke kan rejses! De arbejdede for det den Gang, de rejste Spørgsmaalet, hver politiske Dag de levede, for at samle Folket om Juni-Grundlovens Tanke, og derfor kom ogsaa det festlige Øjeblik, da de kunde gennemføre den. Men hvis den højtærede Konseilspræsident og hans Parti ingen Sinde ville begynde, kommer det festlige Øjeblik heller aldrig.

Den højtærede Konseilspræsident syn-

tes at være lidt misfornøjet med, at jeg i min Tale havde vendt mig mod Venstre. Jeg har Indtryk af, at han var meget mere tilfreds med, at det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds havde vendt sig mod Højre, og han talte om, at der fandt en Arbejdets Deling Sted, og at det var en fælles Taktik, som gik ud paa, at den ene skulde vende sig mod Højre og den anden mod Venstre. Naa, der er nu ikke foretaget nogen Fordeling af Arbejdet. Jeg kan forsikre den højtærede Konseilspræsident om, at jeg meget vel forstaar, at han vilde sætte Pris paa at faa saa megen Interesse samlet om Højre som muligt, men jeg tror, at hele Interessen skal samles om Venstre. Jeg vil ikke dermed have sagt, at Højre ikke er et interessant Parti. Jeg forstaar overmaade godt, at det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds (Borgbjerg) betragter Højre med Interesse, og jeg skal ogsaa indrømme, at det vil have stor Kuriositetsinteresse, hvis Højre i Landstinget erklærede, at de kun vilde drøfte den store, omfattende Forfatningsforandring, og at de kun vilde forhandle, hvis man ogsaa forhandler om Landstingets Sættelse. I Sandhed, det vilde have en mægtig Kuriositetsinteresse, hvis Højre stillede sig saadan, og hvis Venstres Flertal her pludselig stod overfor den pudsige Situation, at Højre havde stillet sig til Venstre for det. Men det har ikke mere end Kuriositetsinteresse, thi Højres Tilslutning til en Omdannelse af vor Forfatning eller Højres Villighed til at optage en Forfatningsdiskussion kan ikke bære Sagen igennem.

Denne Sag kan ikke bæres igennem paa Villigheden hos Lighedsprincippets absolutte Modstandere, den kan kun bæres igennem paa et demokratisk Flertal og med en Regering, der erklærer at ville føre an i denne Sag. Derfor opfordrede vi i Fjor, da der var en Regering, som var villig til at føre an i denne Sag, til at danne et Flertal omkring den. Det mislykkedes, fordi de Herrer ikke vilde det. Nu have de Herrer Regeringen, og nu erklære vi os villige til at danne Flertal med dem om denne Sag, til at føre Juni-Grundloven videre. Men dertil svarede det ærede Medlem fra Esbjerg (Slebsager), at ved sidste Valg splittede vi jo Juni-Grundlovens Venner. Der lød straks, da han sagde dette, Afbrydelser til ham, thi Venskabet var ikke blevet aabenbaret paa nogen anden Maade end derved, at de stemte mod et Forslag om Sættelse af Landstinget i Overensstemmelse med Juni-